

संपादकीय....

देशवासीयांच्या

सर्वांगीण प्रगतीचा निर्धार

केंद्रीय अर्थमंत्री निर्मला सीतारामन यांनी मंगळवारी केंद्रीय अर्थसंकल्प सादर केला. त्यांनी केलेल्या भाषणातील संपादित भाग. मी केंद्रीय अर्थमंत्री निर्मला सीतारामन २०२४-२५ साठी अर्थसंकल्प सादर करत आहे. भारतीयांनी पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या नेतृत्वाखालील सरकारवर विश्वास दाखवत त्यांना तिसर्या वेळी पुन्हा निवडून दिले. आमच्या धोरणावर दाखवलेल्या विश्वासाबद्दल जनतेचे ऋणी आहोत. सर्व भारतीय, त्यांचा धर्म, जात, लिंग आणि वंश कोणताही असो, त्यांची जीवन उद्दिष्टे आणि आकांक्षा ओळखून त्यांची सर्वांगीण प्रगती होईल, हे सुनिश्चित करण्याचा निर्धार केला आहे. जागतिक अर्थव्यवस्था अपेक्षेपेक्षाही चांगल्या तर्हेने परिणाम दाखवत असली, तरी अद्याप ती अनिश्चिततेच्या विळख्यात आहे. मालमत्तांचे वाढलेले दर, राजकीय अनिश्चितता आणि दलणवळणातील अडथळ्यांमुळे विकासाची गती रोधण्याचा आणि महागाई वाढण्याचा धोका अजूनही कायम आहे. भारताचा महागाई निर्देशांक कमी स्तरावर, स्थिर आणि ४ टक्के उद्दिष्टाकडे जात आहे. सध्या एकूण महागाई निर्देशांक (बिगर-खाद्य, बिगर-इंधन) ३.१ टक्के आहे. बाजारात मालाचा पुरेसा पुरवठा होईल, या दृष्टीने पावले उचलली जात आहेत. अतरिम अर्थसंकल्पात नमूद केल्याप्रमाणे आपल्याला गरीब, महिला, युवा आणि अन्नदाता (शेतकरी) यांच्यावर लक्ष केंद्रित करायचे आहे. अन्नदात्यांसाठी आम्ही महिनाभारपूर्वीच सर्व महत्त्वाच्या पिकांवर अधिक एमएसपी जाहीर करत, मूल्यांवर किमान ५० टक्के मार्जिन मिळेल याचे आक्षासनही पाळले आहे. आता संपूर्ण वर्षावर लक्ष केंद्रित करत या अर्थसंकल्पात आम्ही रोजगार, कौशल्य वृद्धी, एमएसएमई आणि मध्यमवर्गावर विशेष लक्ष केंद्रित करत आहेत. ४.१ कोटी युवकांसाठी पंतप्रधानांच्या ५ योजनांचे पैकेज आणि रोजगार, कौशल्य वृद्धी आणि अन्य संधी जाहीर करताना मला आनंद होत आहे. दोन लाख कोटी रुपयांच्या या योजना ५ वर्षांच्या कालावधीसाठी आहेत. या वर्षी मी शिक्षण, रोजगार आणि कौशल्य वृद्धीसाठी १.४८ लाख कोटीची तरतुद केली आहे. विकसित भारताचे उद्दिष्ट गाठण्यासाठी तपशीलवार कार्यक्रम सादर करण्याचे आक्षासन अंतरिम अर्थसंकल्पात दिले होते. त्याला अनुसरुन ९ प्राधान्यक्रमांद्वारे सर्वाना मोठ्या संधी उपलब्ध करून देण्याचे ठरवले आहे. प्राधान्य १ : शेतीतील उत्पादन क्षमता उत्पादनवाड आणि प्रतिकूल हवामानातही टिकून राहीतील अशा प्रजाती विकसित करण्यावर लक्ष केंद्रित करणार्या कृषी संशोधनांवर सरकारचा भर राहील. अधिक उत्पादन देणार्या नव्या १०९ आणि हवामानाशी जुळवून घेणार्या ३२ शेती आणि बागायत पिकांच्या प्रजाती शेतकर्याना लागवडीसाठी उपलब्ध करून देण्यात येतील. पुढील दोन वर्षांत देशातील १ कोटी शेतकरी नैसर्गिक शेती सुरु करतील. त्यासाठी त्यांना प्रमाणपत्र आणि ब-डिंगच्या रूपात मदत मिळेल. वैज्ञानिक संस्था आणि ग्रामपंचायातील याची अंमलबजावणी होईल आणि गरजेप्रमाणे १०,००० बायो-इनपुट संसाधन केंद्रांची स्थापना करण्यात येईल. डाळी आणि तेलबियांत स्वयंपूर्ती आणण्यासाठी आम्ही त्यांचे उत्पादन, साठा आणि मार्केटिंग सक्षम करण्यासाठी प्रयत्न करत आहेत. तसेच भाज्यांचे उत्पादन वाढवण्यासाठी मोठ्या प्रमाणावर कलस्टर विकसित करण्यात येणार आहेत. शेतकरी-उत्पादक संघटना, सहकारी संस्था आणि स्टार्टअप्सना भाजी पुरवठा साखळीसाठी प्रोत्साहन देत आहोत. याद्वारे भाज्या गोळा करणे, साठा करणे हे केले जाईल. शेतीसाठी राज्य सरकारांच्या मदतीने डिजिटल सार्वजनिक पायाभूत सुविधांची (डीपीआय) अंमलबजावणी येत्या ३ वर्षांत केली जाईल. यात शेतकरी आणि त्यांची जमीन अंतर्भूत असेल. या वर्षी खरिपासाठी डीपीआयचा वापर करून डिजिटल पीक सर्वेक्षण ४०० जिल्ह्यांत केले जाईल. ६ कोटी शेतकरी आणि त्यांच्या जमिनींचा तपशील शेतकरी आणि जमीन नोंदवद्यांत केली जाईल. पाच राज्यांत जन समर्थ आधारित किसान क्रेडिट कार्ड्स उपलब्ध होतील. प्राधान्यक्रम २ : रोजगार आणि कौशल्य वृद्धी रोजगाराशी निगडित लाभासाठी सरकार पुढील तीन योजनांची अंमलबजावणी करणार आहे, त्या पतप्रधानांच्या पैकेजेचा भाग आहेत. योजना ॲप्लिकेशन नोकरी करणार्यासाठी या योजनेतर्फत सर्व औपचारिक क्षेत्रांत पहिल्यांदा नोकरी करणार्या सर्वाना महिन्याचे किमान वेतन देण्यात येईल. पहिल्यांदाच नोकरी करणार्या कर्मचार्यांना ३ हप्त्यांत महिन्याचे वेतन थेट हस्तांतरित केले जाईल, ते ईपीएफओमध्ये नोंदीकृत असल्याप्रमाणे, १५,००० पर्यंत असेल. पात्रता निकष मर्यादा प्रतिमहिना १ लाख वेतन इतकी असेल. या योजनेचा लाभ २९० लाख तरुणांना होईल. योजना बै : उत्पादन क्षेत्रात रोजगारनिर्मिती याद्वारे उत्पादन क्षेत्रात अतिरिक्त रोजगारासाठी लाभ देण्यात येईल. प्रथम वेळच्या कर्मचार्यांशी निगडित हा लाभ आहे. विशिष्ट प्रमाणातील लाभ कर्मचारी आणि मालक यांनाही रोजगारच्या पहिल्या चार वर्षांच्या कालावधीत त्यांच्या ईपीएफओतील योगदानात दिला जाईल. या योजनेचा लाभ रोजगार मिळवणार्या ३० लाख युवकांना आणि त्यांच्या मालकांना होणार आहे. महिलांचा सहभाग नोकरीत महिलांचा सहभाग वाढवण्यासाठी उद्योग आणि पाळणाघरांच्या मदतीने नोकरदार महिलांसाठी वसतिगृहे स्थापित केली जातील. कौशल्य कार्यक्रम एक नवी केंद्र पुरस्कृत योजना पंतप्रधानांच्या पैकेजमधील ४ थी योजना म्हणून जाहीर करताना मला आनंद होत आहे. राज्य सरकारे आणि उद्योग क्षेत्राच्या सहकार्याने कौशल्य वृद्धीसाठी ही योजना कार्यान्वित झोईल.

मागासवर्गीयच्या निधीवर सरकार डाका टाकते तेव्हा आरक्षण लाभार्थी अधिकारी काय करतात ?

मागासवर्गीयच्या करिता अर्थसंकल्पात तरतूद केलेल्या निधीचा वापर केल्या जात नाही. त्यामुळे खर्च न झालेल्या निधीकडे अर्थ मंत्रालय आणि विशेष मनुवादी मानसिकता असणारे अधिकारी ही विशेष बाब मुख्यमंत्री व अर्थ मंत्री यांच्या लक्षात आपून देतात. तेहां प्रथम ही निधी का वापरली नाही यांचे स्पष्टीकरण मागीतल्या जाते. योग्य उत्तर न मिळाल्या मुळे हा निधी फिरविला जातो. त्याला मागासवर्गीय अधिकारीच जास्त जबाबदार असायला पाहिजे. हे हरामखोर आरक्षण्ये लाभार्थी मनुवादी विचारधारेच्या संघटनेचे सभासद असतात. स्वतच्या व्यक्तिगत फायदासाठी हे मागासवर्गीय समाजाच्या अनेक योजनाची प्रभावी अंमलबजावणी करीत नाही. योग्य वेळी आवाहल सादर न करणे, खर्चाचे अंदाज पत्रक वेळीच सादर न करणे. त्यामुळे बार्टर्च्या अनेक पदवीधर विद्यार्थ्यांना जन आंदोलन करावे लागते. मग तिथे असणारे आरक्षण्याचे लाभार्थी अधिकारी काय झाक मारत असतात. कारण अधिकार्यांनांना विचारात घेतल्या शिवाय कोणतेही सरकार कोणताही निर्णय घेत नसते, कारण शासनकर्ता जमात हे अधिकारी असतात, अधिकारीचे विषमतावादी विचारांच्या ट्रॅड युनियन चे समर्थक असतील तर ते सत्ताधारी राजकर्त्यांनां सल्ला देत असतात, आणि ही निधी पळवा पळवी करतात. सरकार कोणाचेही असो सामाजिक न्याय विभागाच्या निधीवर मागासवर्गीयच्या हक्काच्या निधीवर कोणत्याही विचाराचे सरकार डाका का टाकते. मग ते कर्नाटक मधील कॉग्रेस कॉग्रेसचे असो किंवा भाजपा शिवसेना, युती, महायुतीचे सरकार असो.

महाराष्ट्रातील सरकार मधील वित्तमंत्री मा. अजितदादा पवार यांनी नेहमीच वेळेवेळी मागासवर्गीयच्या करिता अर्थसंकल्पात तरतूद केलेल्या निधीवर कायम कब्जा करून इतरत्र वळवित आले आहेत. त्याविरोधात आंबडकरी विचारांच्या संघटनांनी जन आंदोलने केली. पण इतर मागासवर्गीय समाजाच्या संस्था, संघटना यांनी आंदोलन केली आहेत काय? मागासवर्गीय समाजाच्या योजनाचा निधी खर्च होणार नाही, करणार नाही असेच मानसिक गुलाम अधिकारी तिथे बसवून ठेवलेल असतात. एका तरी अधिकार्याने किंवा त्यांच्या मागासवर्गीय अधिकारी सभासद असलेल्या राजपत्रित अधिकारी महासंघाने याविरोधात आवाज का उचलला नाही. आणि या राजपत्रित अधिकारी महासंघ आवाज उचलला नाही म्हणून या महासंघाचा सभासद म्हणून राजीनामा देणारा एक तरी मागासवर्गीय आरक्षण्याचा लाभार्थी अधिकारी आहे काय? निधी खर्च केला नाही म्हणून कारवाई का होत नाही. आणि खर्च करणाऱ्या अधिकार्यांची ताबडतोब उचल बांगडी केली जाते. मग समाज त्यासाठी जन आंदोलन करतो. समाजाशी सामाजिक वैचारिक बांधिलकी ठेवणार अधिकारी सकारातमक विचाराने योजनेची अंमलबजावणी करतात. आणि समाजाशी सामाजिक वैचारिक बांधिलकी ते त्यासाठी अधिकारी तकामानाक विचाराने

न ठवणार आळकारा नकारात्मक विचारान
योजनाची अंमलबाजावणी करणार नाही.अशा नकारात्मक
विचारांचे आरक्षणाचे लाभार्थी मागासवर्गीय स्वार्थी अधिकारी
बाबासाहेबांच्या कामगार ट्रेड युनियनशी बेझान झाले आहेत. ते
मनुवादी विचारांच्या ट्रेड युनियन मध्ये सभासद असतात किंवा
स्वतंत्री संघटना काढून सलग्र झालेले असतात. त्यांना मंत्रालयात
महापुरुषांची जयंती,स्मृतीदिन साजरा करण्याचा आणि बदली
करण्याचा अधिकार मिळाला असतो. हेच त्यांचे काम असते.
डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर संशोधन व प्रशिक्षण संस्था (बार्टी)
२०१८ च्या बँच १९४ विद्यार्थी पी.एच.डी.साठी नोंदवी करून
प्रवेश घेतला होता. मग त्यांना फेलाशिप द्यावी लागेल. हे त्या
संस्थेचा व्यवस्थापिकीय संचालक,सचिव होता त्याला यासाठी
तरतुद करून ठेवण्याची आवश्यकता का वाटली नाही.या

विद्यार्थ्यांना विधीपीठ अनुदान आयोगाच्या (यू जी सी) मार्गदर्शकात तत्वाप्रमाणे पीएच.डी फेलोशिप साठी निधी दिल जातो. २०१८ च्या एमफील करणाऱ्या विद्यार्थ्यांना पीएच.डी.फेलोशिप देण्याचा निर्णय दोन वेळ मंत्रिमंडळाच्या कॅबिनेट बैठकीत घेण्यात अल.पण त्या निर्णयाला शासनची मंजूरी मिळाली नाही. मग प्रश्न उपस्थित होतो की मंत्रमंडळाच्या बैठकीत झालेल्या निर्णयाची अंमलबजावणी कोण करीत नाही. मग शासन म्हणजे कोण? सत्ताधारी राज्यकर्तें की कायमस्वरूपी शासकीय सेवा देणारे प्रशासकीय अधिकारी? आम्ही सर्व प्रकारचे जनआंदोलन करतो ती सरकारच्या चुकीच्या निर्णया विरोधात असतात. पण कुठे ही आंदोलन करण्यासाठी पोलिस परवानगी लागते. बहुसंख्य पोलिस यांची मानसिकता ही नकारात्मकच असते पहिल्याच भेटीत भीती दाखवून उडवून लावतात. आपण कायद्यावर बोट ठेऊन बोललो की परवानगी देतात. पण पुढची संबंधित मंत्री सचिव यांना भेट घडवून आण्याची जबाबदारी शेवटी पोलीसच बजावत असतात. गेल्यावर्षी ही बारीचे झाहव चे शिक्षण घेणारे विद्यार्थी फेलोशिप करिता भर पावसात किती दिवस आज्ञाद मैदानात आंदोलन करीत होते. कोणी दखल घेतली नाही. अनेक संस्था संघटना आणि नेत्यांनी आझाद मैदानात येऊन पाठिबा दिला. पुढे काय झाले? .आणि आता लॉन्ग मार्च पुणे ते मुंबई करीत असतांना त्यांना मुंबईच्या सीमेवर धडक मानणार्यां विद्यार्थ्यांना पोलिसांनी अडवले आहे. परदेशी शिक्षण घेणार्यां विद्यार्थ्यांना तुटांजी शिष्यवृत्ती ऑफर केली जात आहे. परदेशी

उच्च शिक्षण घेऊ पाहण्याचा विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती मिळवण्या करिता
अडचणी वाढुन त्याच्या करिता अटी नियम जाचक केल्या जात
आहेत. हे कोण करते? मंत्रांना ही माहिती कोण देत असतो? आमदारचे
मंत्री झालेले राजकीय भाषणबाबी व राजकारण कर्त्तव्य
शक्तात. पण त्यांना वेगवेगळ्या खात्यातील अटी व नियमाची
माहिती हे प्रश्नासकीय अधिकारी देत असतात. त्यात मागासर्वांगीय
एस सी, एसटी, ओबीसी, इतर अधिकारी कमी का पडतात. कारण
ते संघटित नाही. स्वार्थसाठी ते मनुवादी विचारधारेच्या संघटनेचे
सभासद असतात. त्यामुळे धोरणात्मक निर्णयाच्या समर्थनार्थ ते
गप्प असतात. त्यांना मागासर्वांगीय समाजाचे काही घेणे देणे नाही.
ही लाचारी आहे. आरक्षणच्या लाभार्थी अधिकाचांची. मागासर्वांगीय
विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती मिळण्या करिता अडथळे निर्माण करून

कारगिल युद्धात शहीद झालेल्यांना मानवंदना

कारगिल शहर जम्मू आणि काश्मीरची राजधानी श्रीनगरपासून २०५ किमी अंतरावर भारत-पाक आंतरराष्ट्रीय नियंत्रण रेषेपासून जवळ आहे. हिमालयाच्या इतर भागाप्रमाणे, कारगिलमध्ये थंड वातावरण असते. उन्हाळा हा सौम्य तर हिवाळा अतिशय दीर्घ व कडक असतो व बन्याचदा तापमान -४० डिग्री पर्यंत उतरु शकते. हे माहित असतांना देखील भारतीय सैन्यांनी पिछेहाट घेतली नाही. एवढया कडकायाच्या थंडीत ते युद्धाला सामारे गेले. त्यांच्या पराक्रमाची दाद द्यावी लागेल. राष्ट्रीय महामार्ग लेहे ते श्रीनगर या रस्त्यावर कारगिल वसलेले आहे. कारगिलचे युद्ध होण्याचे प्रमुख कारण हा रस्ता हे होय. घुसखोरांनी पाकव्यापास काश्मीरच्या जवळच्या आणि रस्त्याला समांतर अशा १६० किलोमीटरच्या पटवातच साधारणपणे घुसखोरी केली. लष्कराच्या अनेक चौक्या या भागात आहेत. त्यातील काही चौक्या समुद्रसपाठीपासून ५००० मीटरपेक्षा अधिक उंचावर आहेत. नुसतेच कारगिल नव्हे तर आग्रेयेकडील द्रास व नैऋत्येकडील मश्को खोन्यातील, तसेच बटालिक विभागातील चौक्यांवरही घुसखोरी झाली. कारगिल, द्रास व मश्को खोन्यातील चौक्या ह्या अति उंचावर आहेत. अतिउंचावरील चौक्यांवर कडक हिवाळ्याच्या महिन्यांत सैन्य तैनात करून ठेवणे अतिशय अवघड असल्याने, हिवाळ्यापूर्वी दोन्ही बाजूने सैन्याची माघार व्हावी आणि उन्हाळ्यात बर्फ वितळल्यावर व हवामान मानवी रहाण्यास स्थिर झाल्यानंतर, ते ते सैन्य आपापल्या चौक्यांमध्ये परतावे, असा अलिखित समझौता भारत-पाकिस्तानमध्ये, कारगिल युद्धाच्या आधी पर्यंत होता. मात्र १९९९ साली भारतीय सैन्य भारतीय चौक्यांवर परतप्यापूर्वीच पाकिस्तानी घुसखोरांनी ऐन हिवाळ्यात चौक्यांवाचा ताबा घेतला. त्यामुळे, कारगिलचे युद्ध भडकण्यास ठिणी पडली.

श्रीनगर ते लेह दरम्यान धावणारा राष्ट्रीय महामार्ग १ डी कारगिल मधून जातो. कारगिलला उर्वरित भारतासोबत जोडणारा हा एकमेव रस्ता आहे. कारगिल विमानतळ सध्या भारतीय हवाईदलाच्या ताब्यात असून येथे नागरी विमानसेवा चालू करण्याचे प्रयत्न सुरु आहेत. १९९९ साली पाकिस्तानी लष्कराने घुसखोरी करून कारगिल भागावर अतिक्रमण केले होते. त्यामुळे झालेल्या कारगिल युद्धात भारतीय लष्कराने पाकिस्तान येथून हुसकावून लावले व कारगिल पुन्हा भारताच्या नियंत्रणाखाली आणले. हे युद्ध एकूण ६० दिवस चालले. युद्धात ३०,००० भारतीय सैनिकांनी लढाई केली. ५५७ सैनिक मृत्युमुखी पडले, तर १३६३ जखमी झाले. कारगिल युद्धात भारताच्या बोफोर्ससहित ३०० तोफांचा वापर झाला. एकट्या टायगर हिलवर ताबा मिळविण्यासाठी ९००० तोफोगळ्यांचा मारा झाला. मीडियम रेंजच्या ज्या बोफोर्सच्या तोफांचे आयुष्य ४० वर्षे असल्याचे सांगितले जात होते, त्या तोफांपैकी १८ तोफा २५ दिवसात निकामी झाल्या. दुसऱ्यांचा महायदानंतर पश्चम एवढगा प्रमाणात एकाचूलेली एवढे फारगिंगांचे

ज्ञाले. कॅप्टन बत्राने ७ जुलै १९९९ रोजी कारगिल जवळचे जे शिखर कावीज केले त्याला हळी बत्रा टॉप म्हणतात. हिवाळ्यात कारगिल आणि आसपासच्या प्रदेशातील चौक्यांतून आपआपले सैन्य मागे घेण्याचा उभयमान्य रिवाज होता, तो पाकिस्तानने मोडला. त्यामुळे पुन्हा कारगिलसारखे युद्ध होऊ नये म्हणून तेथेही हळी हिवाळ्यातही भारतीय सैन्य तैनात असते. भूभागाच्या सतत निरीक्षणासाठी टेहळणी पथकांमध्ये दहा पटीने वाढ करण्यात आली.

१९९९ च्या उन्हाळ्यात, पाकिस्तानी घुसखोरांनी भारतीय सीमापालांदून भारताच्या हृदीतील अनेक ठाणी कब्जा केल्याचे भारताच्या लक्षात आले व या घुसखोरांना हुसकावण्यासाठी कारगिलचे युद्ध सुरु झाले. ही ठाणी कारगिल व द्रास परसिसरातील अतिउंच दुगमजारी होती. अनेक महिन्यांच्या प्रयत्नांनंतर भारताला ही ठाणी परत मिळवण्यात यश मिळाले. हे युद्ध आधुनिक इतिहासातील अतिउंचीवरच्या युद्धाचे अत्युत्कृष्ट उदाहरण आहे. यात युद्धाला लागणारी सामग्री व मनुष्यबळ ने-आण करण्याचा चांगलाच अनुभव भारतीय सैन्याला मिळाला. हे युद्ध दोन्ही देश अपवर्सज्ज झाल्यानंतर पहिलेच युद्ध होते त्यामुळे सर्व जगाचे लक्ष या युद्धाकडे लागले होते. परंतु भारताने हे युद्ध कारगिल पुरतेच मर्यादित ठेवले. त्यामुळे दाखवलेल्या संयमाबद्दल भारताचे जगभर कौतुक झाले. म्हणूनच, भारताला आंतरराष्ट्रीय स्तरावर पाठिंबा मिळाला व याउलट, सैन्य मागे घ्यावे यासाठी पाकिस्तानवर अमेरिकेसह अनेक देशांनी दबावाव आणला. या युद्धानंतर भारताने आपल्या संरक्षण खर्चात अनेक पटीने वाढ केली. तर पाकिस्तानात राजकीय अस्थिरता माजली. परिणामी, काही महिन्यांतच म्हणजे ऑक्टोबर, १९९९ मध्ये पाकिस्तानात जनरल परवेज़ मुशर्रफ यांनी नवाज्ज शरीफ यांचे सरकार उल्थून लक्ष्यरशाही लागू केली. कारगिल युद्ध भारताने जिंकले.

पाकिस्तानने नेहमीच या बाबतीत आपला सहभाग असल्याचाचा इन्कार केला. कारगिलच्या युद्धात देखील पाकिस्तानने हीच खेळीची वापरली व घुसखोर हे काश्मिरी स्वातंत्र्यसैनिक आहेत असे जगाला सांगण्याचा प्रयत्न केला. १९९८ मध्ये भारत पाकिस्तानने अणुचाचण्या केल्यानंतर दोन्ही देशातील संबंध चांगलेच ताणले गेले. परंतु वाजपेयी यांनी मैत्रीचा हात पुढे करून संबंध निवळण्याचा प्रयत्न केला व त्यासाठी ते स्वतः लाहोरला जाऊन आले होते. १९९८-९९ च्या हिवाळ्यात पाकिस्तानी लक्ष्यरातन अनेक तुकड्यांना मुजाहिदीनच्या वेषात भारतात नियंत्रण रेषेपलीकडे पाठवण्यात आले. या कारवाईला आॅपरेशन बद्र असे नाव देण्यात आले व कुणाच्याही लक्षात न येता त्यांनी रिकाम्या भारतीय चौक्यांचा ताबा घेतला. नियंत्रण रेषेच्या जास्तीत जास्त आत घुसखोरी करून राष्ट्रीय महामार्ग १ च्या जवळ यायचे. असे केलेकी, महामार्गावर कायमस्वरूपी ताबा मिळवता येईल आणि नंतर राजकीय वर्जन वापरून कांशीरक्क्या पश्चात्ते आंतराष्ट्रीयकरण करण्ये

त्यांना वेळेवर तुटपुंजी का असणारी जी शिष्यवृत्ती मिळते ती सुद्धा शिष्यवृत्ती अदा केली जात नाही किंवा वेळेवर मिळत नाही.अशा वेळी ही आरक्षणाचे लाभार्थी अधिकारी संबंधित अधिकाऱ्यावर कोणताही दबाव का आणीत नाही. तेव्हा या हरामखोरांना बाबासाहेबांनी सांगितलेल शासन कर्त्ता जमात बना व शासन यंत्रणेवर कायम दबाव निर्माण करा! हे का आठवत नाही.

मा.अजित दादा पवार अर्थमंत्री यांनी मागे पत्रकार परिषेद मध्ये जाहीर पण म्हणाले होते की झहव करून काय दिवे लावणार आहेत?. यावरुनच त्यांचा मागासवर्गीय आणि मागासवर्गीय उच्च शिक्षण घेणार्या मुलांच्या शिक्षणाच्या प्रति त्यांचा आकस, उदासीन दृष्टिकोन दिसून येतो.त्याला ही हिंमत कोणाकडून मिळते.मागासवर्गीयांना अनुदान देण्याची तरतूद खूप केली असते. पण त्याचे योग्य वाटप होते काय?.किती उदाहरण देता येतील.घरकूल योजनेचा निधी वेळेवर दिल्या जात नाही. त्यामुळे घरकूल अर्धवट राहते.अत्याचार अन्याय ग्रास्थ पीडितांना महिनो महीने चकरा माराव्या लागतात.तरी नुकसान भरपाई मिळत नाही,आंतरजातीय विवाह करणार्या जोडप्यांना अनुदान दिले जात नाही.ते चकरा मारणे सोडून देतात.आपोआप निधी पाडून राहतो. निधीचा वापर होणार नाही याचीच काळजी कोण कोणते अधिकारी घेतात. मागासवर्गीय समाजासाठी असणाऱ्या खात्यात बहुसंख्य मागासवर्गीय अधिकारी असतांना असे का होते. त्याला ह्या अधिकाऱ्यांची मानसिकता जबाबदार नाही काय?.

जानेदार व जायगांच्या
विचारात घेतल्या शिवाय सरकार कोणताही निर्णय घेत नसते, कारण
शासनकर्तीं जमात हे अधिकारी असतात, मागासवर्गीय अधिकारी
विषमतावादी विचारांच्या ट्रॅड युनियन चे समर्थक असतील तर ते
सत्ताधारी राजकृत्यांना बोलू शकत नाही. म्हणूनच मागासवर्गीयांच्या
हक्काच्या या निधीची पळवा पळवी होत असते. अधिकाऱ्याबाबत
माझे हे मत चुकीचे असू शकते. मी या लेख द्वारे प्रशासकीय
अधिकाऱ्यांना जाहीर आव्हान करतो की त्यांनी आरक्षणचे लाभार्थी
म्हणून कर्तव्य दक्षता दाखवली काय? . बाबासाहेबांनी शासन कर्तीं
जमात बनावे! . हे कोणाला सांगितले होते ?

* * * * * * * *
सागर रामभाऊ तायडे १९२०४०३८५९, भांडुप, मुंबई.
अध्यक्ष स्वतंत्र मजदूर युनियन महाराष्ट्र राज्य.

जन्मसा तपात्र निरूपु कुपि लहरात् रम्य.

ग्रंथालयीन चळवळीचा एँड.झंवर काकांचा वारसा नेटाने चालविणे हीच त्यांना खरी आदरंजली ठरेल:ॲड.व्यंकट बेद्रे

लातूरः- राजकारणात राहूनही एँड. अंबकदास झंवर काका यांनी शेती, सहकाऱ, सिंचन, सांस्कृतिक क्षेत्रांसोबतच विशेषतः प्रथालय चळवळीत अतिशय चांगल्या पपृदतीने काम केले. जात, धर्म, पक्ष यापलिकडे जावून सर्वांशी घनिष्ठ मित्रत्वाचे स्नेहसंबंध जोडून ठेवले, ते एक सच्च मित्र, सद्गुरु, जेंटलमन होते असे सांगून प्रथालय क्षेत्रात एँड. झंवर काकांनी निर्माण केलेला चळवळीचा वारसा नेटाने पुढे नेणे हीच त्यांना खरी आदरांजली ठरेल असे प्रतिपादन माजी नगराध्यक्ष एँड. व्यंकट बेद्रे यांनी येथे केले.

A group of approximately 20 people, mostly men, are standing in two rows in front of a white wall. They are dressed in various types of Indian attire, including shawls, kurta-pajamas, and Western-style shirts and trousers. In the center of the group stands a framed portrait of a man, likely the subject of the commemoration. To the left of the portrait is a vertical banner with text in Marathi. The banner reads:

महात्मा सार्वजनिक प्रेषणालय शंख, लातूर
नवीनीकरण इंस्टीट्यूट
प्रोफेसर अमिताभ बोद्धा
के. डॉ. अवकाशचन्द्र आडवा (राजा)
द्वारा संस्थापित
शंख समाज

लातूर जिल्हा ग्रंथालय

संघाचे संस्थापक अध्यक्ष एड.त्र्यंबकदास झंवर यांच्या पाचव्या स्मृतीदिनानिमित्त गुरुवार, दि. २५ जुलै २०२४ रोजी जिल्हा सार्वजनिक ग्रंथालय संचाचायवतीने हुतात्मा स्मारक कार्यालयात आयोजित अभिवादन सभेत मार्गदर्शन करताना एड.बेंद्रे बोलत होते. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षपदी जिल्हा ग्रंथालय संघाचे अध्यक्ष प्रभाकर कापसे होते. मंचावर प्रा.बी.व्ही.मोतीपावळे, एड.राजेश्वर बुके, एल.बी.आवाळे, जिल्हा ग्रंथालय अधिकारी वंदना काटकर-देशमुख, जिल्हा ग्रंथालयाचे कार्याध्यक्ष डॉ.ब्रिजमोहन झंवर यांची प्रमुख उपस्थिती होती.

आज राजकारण, समाजकारणात जे गढूळ वातावरण पाहता एड.त्र्यंबकदास झंवर काकांची कमी जाणवत आहे, त्यांनी विरोधी पक्षाच्या लोकांनाही सन्मानाने वागविले आहे. एक सुसंस्कृत व्यक्तीमत्व म्हणून त्यांची सदैव आठवण राहील, शिवराज पाटील चाकूरकर हे देशाचे गृहमंत्री, गिलासराव देशमुख हे राज्याचे मुख्यमंत्री, काका जिल्हा कँग्रेसचे अध्यक्ष असताना मला लातुरचा नगराध्यक्ष म्हणून काम करण्याचे सौभाग्य लाभले, पक्षात बळेंस ठेवण्याचे काम त्यांनी केले, अशाही एड.बेंद्रे यांनी आठवणी व्यक्त केल्या. प्रा.बी.व्ही.मोतीपावळे यांनी एड.झंवर काकांचा अनेक

वर्षे सहवास लाभला, त्यांच्यामध्ये सर्वप्रती प्रेम,आपुलकी,जिव्हाळा होता,त्यांची विचारांची दिशा स्पष्ट होती. सर्वांशी समतेचा भाव त्यांच्यात होता.एक तास त्यांच्या सानिध्यात राहिले तर एकाद्या ग्रंथात नाही तेवढे चौफेर संदर्भ त्यांच्या बोलण्यातून मिळत असत.ग्रंथालय चळवळ समुद्रद करण्यात त्यांचा मोलाचा वाटा होत असे सांगून अनेक आठवणीना उजाळा दिला.

संकटच्या वेळी कार्यकर्ते चिंतातूर असताना काका पाठीवर हात ठेवून चिंता करू नका,संकट येतील जातील,असा मोलाचा धीर देत असत,त्यामुळे त्यांचा सहवास हवाहवासा वाटायचा.खरे तर ते आजही विचारांनी आपल्या सोबतच आहेत असे सांगून काकांची प्रतिमा जिल्ह्यातील सर्व ग्रंथालयांना तातडीने वितरीत करावी अशी अपेक्षा राजेश्वर बुके यांनी व्यक्त केली.

एल.बी.आवाळे यांनी ईड.झंवर काकांच्या शे'ती,सिंचन,सहकार,ग्रंथालय,राजकारण आदी क्षेत्रातील आठवणी सांगून,काका हे सर्वसामान्य कार्यकर्त्यांचा भावना ऐकून घेवून त्यांना न्याय देणारे नेतृत्व होते असे नमुद केले.

जिल्हा मंशालय अधिकाऱ्यी तंत्रांना काटकर मुदालाया

की, ग्रंथालय चळवळीचा विषय निघाला की, काकांचा संदर्भ येतोच, त्यांनी ग्रंथालय क्षत्रात निर्माण केलेली शिस्त, कामांप्रतीची निष्ठा ग्रंथालय कार्यकर्त्यांनी आपले ग्रंथालय दर्जेदार चालावून आपल्या कृतीतून दाखवावी, ही त्यांना श्रद्धांजली ठरेल.

डॉ. ब्रिजमोहन	झंवर	यांनी	जिल्हा
ग्रंथालय	संघाने	आयोजिलेल्या	काकांच्या
स्मृती अभिवादन सभेबद्दल	कृतज्ञता व्यक्त	केली.	

या अभिवादन सभेचे प्रास्ताविक मराठवाडा ग्रंथालय संघाचे अध्यक्ष ग्रंथमित्र राम मेकले यांनी सूत्रसंचालन संघाचे संचालक संतोष करमले यांनी केले. संघाचे उपाध्यक्ष युवराज जाधव यांनी आभार मानले. प्रारंभी मान्यवरांच्या हस्ते डॉ. श्रबकदास झंवर काका यांच्या प्रतिमेस पुष्पहार अर्पण करून अभिवादन करण्यात आले.

या कार्यक्रमासाठी जिल्हा ग्रंथालय संघाचे कोषाध्यक्ष राम मोतीपवळे, संचालक बाळ होळीकर, गुप्तिंग स्वामी, ग्रंथमित्र किरण बाबळसुरे, सुशील मेकले, गुरुपद सावळगे, नामदेव कास्ते, गरड, जाधव आदिंनी सहकार्य केले. कार्यक्रमाला जिल्हातील मंशालय कार्यक्रमात गंशापाल कर्मचारी यांच्यात दोने

महाराष्ट्र, केरळसह 'या' राज्यात डॅग्यूचा 'ताप'; गंभीर संसर्ग टाळण्यासाठी काय काळजी घ्याल? वाचा डॉक्टरांचा खला

आवसाळ्यात उदभवणाऱ्या अनेक साथीच्या आजारांनी डाक व

गढल आहे. त्यात डेयूच्या साथीचादखाल समावेश आहे. त्यात हाराष्ट्रात काही दिवसांपेसन डेंग्युचे मोक्त्या संख्येने रुग्ण आढळत.

होतात्र पाणी द्यक्कामारुू उऱ्यू नाहिया राजवा लग्न आउल्या
तेत आहेत. त्यामुळे नागकांमध्ये आता भीतीचे वातावरण निर्माण
मापले आहे. केवळ महाराष्ट्रातच नाही, तर कर्नाटक, केरळ आणि
दिल्हीतर काही राज्यांमध्येही डंग्युच्या रुग्णांमध्ये झापात्याने वाढ होतेये
त्यामुळे या आजारांपासून दूर राहण्यासाठी काय काळजी घेटल्या
हाहिजे. याविषयी डॉ. सुरविजित चटर्जी यांनी दी इंडियन एक्सप्रेसशे
गोलताना सविस्तर माहिती दिली आहे. डंग्यू हा रक्त शोषणाच्या
डासांच्या माध्यमातृत होणारा विषाणूजन्य आजार आहे. हा आजार
दिस इजिसी प्रजातीच्या डासांमुळे होते. त्यात अचानक ताप येणे
पीवी डोकेदुखी, डोळ्यांमध्ये वेदना, स्नायू व सांधेदुखी, मळमळ
उलट्या, सूज येणे, पुरळ यांसारखी लक्षणे जाणवतात. ही लक्षण
नहसा डास चावल्यानंतर ४ ते १० दिवसांनी दिसतात आणि
२-१० दिवस टिकतात. त्यामुळे या आजाराचे लवकर निदान करणे
भावश्यक आहे. कारण – नंतर याची गंभीर लक्षणे जाणवू शकतात
याता डंग्यू हेमोरेजिक ताप किंवा डंग्यू शॉक सिंड्रोम, असेही म्हट्टाला
जाते. या आजारात रक्तप्रवाहात गुठब्ब्या तयार करणाऱ्या पेशीचं
प्लेटलेट्स) संख्या कमी होते आणि त्यामुळे रक्तवाहिन्यांचे गंभीर
दुकसान होते. परिणामत: शॉक, अंतर्गत रक्तस्राव आणि अवयव
नेकामी होऊ शकतात. डंग्यूची चाचणी कधी करावी? तुम्हाला डॉक्टरांच्या
सांगितलेल्यापैकी कोणतीही लक्षणे आढळल्यास, डॉक्टरांच्या
तल्ल्यानुसार, डंग्यू अंटिजन चाचणी करावी लागते. नंतर चौथ्या
केंवा पाचव्या दिवशी अंटीबॉडी चाचणी करण्यास सांगितले जाते
यावेळी चाचणी करण्यासही सांगितली जाते. त्यात तुम्हाला डंग्यू
नेदान झाल्याचे दिसले, तर प्लेटलेट्सची संख्या तपासण्यासाठे
खर्खील एक चाचणी करण्यास सांगितली जाते. सर्वांत महत्वाचा
कार्कर म्हणजे (पॅकड सेल व्हॉल्यूम) चाचणी; ज्यात रक्ताच्या घनतेन
पोजमाप केले जाते. हे लाल रक्तपेशीमध्ये वाढ किंवा निर्जलीकरण
शक्तिविते. हायझेशन महत्वाचे का? साधारणत: चार ते पाच दिवसांत
ताप उत्तरल्यानंतर रुग्णाला बेरे वाटते. पण, ताप आणि उलट्यांमुळे
गरीरातील द्रवपदार्थाची कमतरता भरून काढण्यासाठी स्वतःला
रायझेटेड ठेवते नाही, तर चौथ्या दिवसानंतर गुंतागुंत निर्माण होउते
वाकते. त्यामुळे रुग्णाने दिवसातून तीन ते पाच लिटर पाणी प्यावा
केंवा ओरल रिहायझेशन सोल्युशन, नारळाचे पाणी आणि स्वच्छ
पुप प्यावे.

महिलांमध्ये कॅलिरियमचे प्रमाण कमी आहे, हे कसे ओळखावे? तज्ज्ञानी सांगितली सात लक्षणे

हांड्या पात्र्या जारीपाराठा
कॅलिशियम हा अत्यंत महत्वाचा
घटक आहे. याशिवाय इतर
शारीरिक कार्यासाठी कॅलिशियम
अत्यंत आवश्यक आहे.
विशेषत: ज्या महिलाना मेनोपॉज्झ
आला आहे, त्यांच्या शरीरात
कॅलिशियमची मात्रा कमी असते.
पण, तुमच्या शरीरात कॅलिशियमची
मात्रा कमी आहे, हे कसे
ओळखावे? जाणून घेऊ या. पुणे
येथील रुबी हॉल विलनिकच्या
प्रसूती आणि स्त्रीरेगतज्ज्ञ डॉ.
कोमल भादू सांगतात, पुण्यांपेक्षा
स्त्रियांमध्ये कॅलिशियमची पातळी
कमी असते, प्रामुख्याने असं
हार्मोन्स्यमध्ये झालेल्या बदलांमुळे
होतो. यात इस्ट्रोजेन हामीन
महिलांची भूमिका बाजारात

करणारा काळ्यशयमचा कमा मात्रा व्यक्तीमध्ये चिंता, नैराश्य आणि विडचिड निर्माण करते.

७. कॅल्शियमच्या कमतरतेमुळे हृदयाचे ठोके अनियमित दिसून येतात, ज्यामुळे हृदयाशी संबंधित आजारांचा धोका वाढू शकतो.

कॅल्शियमची मात्र कशी वाढवावी? कॅल्शियमयुक्त आहार घ्या. दुर्धजन्य पदार्थ जसे की दूध, चीज आणि दही त्याचप्रमाणे हिरवा भाजीपाला, बदाम, धान्य, औरंज ज्यूससारखे पौष्टिक पदार्थ खावेत. हिटेमिन डी आतडऱ्यांमधील कॅल्शियम शोषून घेते. सूर्यप्रकाश आणि आहार कॅल्शियमची मात्रा संतुलित ठेवण्यास मदत करते. जर कॅल्शियमयुक्त आहार तुम्हाला पुरेसा नसेल तर कॅल्शियमचे सेवन करा. तुमच्या आरोग्य तज्ज्ञांशी साधा आणि त्यांच्या सल्ल्याने नंचा डोस घ्या. चालणे, सकाळी जाणे, स्ट्रेंथ ट्रेनिंगसारखे व्यायाम पामुळे तुमची हाड मजबूत होतील लिंगियमची मात्रा सुधारण्यास मदत ननोपैंजनंतर महिलाना कॅल्शियमची तुलित ठेवण्यासाठी औषधी लिहून जातात. निरोगी आरोग्यासाठी कॅल्शियमची पातळी तपासणे आहे, जेणेकरून कॅल्शियमची लक्षत येईल आणि योग्य वेळेवर येता येईल.

A close-up photograph of a bunch of fresh cilantro (coriander) with its green leaves and thick, textured stems.

रोजच्या आहारात कोर्थिबीर वापरल्याने तुमच्या
शरीरावर काय होईल परिणाम? जाणून घ्या डॉक्टरांकडून

मितिसार किंवा पोटुद्याचा त्रास होऊ शकतो. औषधांमुळे समस्या कोथिंबीर काही औषधाची परिणामकारकता कमी करू शकते, तसेच की रक्त पातळ करणे किंवा मधुमेहावरील औषधांची उपयुक्तता नमी होऊ शकते. हायपोटेन्झन : कोथिंबीर रक्तदाब कमी करू शकते, जे उच्च रक्तदाबावरील औषधे घेणाऱ्यांसाठी समस्या ठरू शकते. डिंटॉक्सिफिकेशनसाठी कोथिंबीर किंवा इतर कोणतेही पूरक गटक वापरण्यापर्वी हेल्थकेअर प्रोफेशनलशी सल्लामसलत करणे भव्यावश्यक आहे. विशेषत: जर तुमची मूळभूत आरोग्य स्थिती असेल किंवा औषधे घेत असाल, तर आवर्जन सळा घ्या, असेही डॉ. मिक्की सिंग यांनी नमूद केले आहे. डॉ. सिंग यांनी सुचवले कि, जर हेल्थकेअर प्रोफेशनल कोथिंबीर वापरण्याची परवानगी देत असतील, तर ती तुम्ही सॅलडद्वारे वापरू शकता आणि दररोजच्या निवेशात ती समाविष्ट केली जाऊ शकते. कोथिंबीर अर्के किंवा कोथिंबिरीचा चहाचे सेवनही तुम्ही करू शकता. तथापि, त्यावेवेनानंतर शरीरकडून मिळण्याचा प्रतिसादाचे निरीक्षण करणे आणि यानुसार त्याचे प्रमाण समायोजित करणे आवश्यक आहे.

घर हक्क संघर्ष समितीच्या वतीने घेतलेल्या झोपडपट्टी विकास हक्क परिषदेला जनतेचा उत्कृष्ट प्रतिसाद

विजय नाहटा यांनी झोपडपट्टी धारकांना त्यांच्या हृष्टाचे पक्के घर करून देण्याचे दिले अक्षासन

नवी मुंबई / के. एच. हनवते :- दिनांक : २४/०७/२४ रोजी वाशी येथील विष्णुदास भावे नाट्यगृह येथे (घर हक्क विकास परिषद २०२४) हा कार्यक्रम घर हक्क संघर्ष समिती संस्थापक अध्यक्ष : हिरामण पगार सर, आणि रिप्लीकन सेना उपाध्यक्ष, व घर हक्क संघर्ष समिती उपाध्यक्ष खाजामिया पटेल यांच्या अध्यक्षतेखाली घेप्यात आली. या कार्यक्रमाला प्रमुख अतिथी म्हणून झोपडपट्टी सुधार मंडळ म्हाडा राज्यमंत्री दर्जा. व नवी मुंबई महानगर पालिका माजी आयुक्त विजय नाहटा, विजय माने, प्रदिप वाघमारे, सिद्धार्थ साळवे, तसेच अपना दल महाराष्ट्र प्रभारी महेंद्र वर्मा जी, शिवसेना उ.बा.ठा. गटाचे तर्भं विभाग प्रमुख श्री बाळकर्ण खोपडे. घर

हक्क संघर्ष समितीचे खजिनदार : कैलास सरकटे, महाराष्ट्र हॉकर्स युनियन च्या अध्यक्षा विनिता ताई बाळेकुऱ्णी, युवा चे सुजीत निकाळजे, जयसिंग रणदिवे, शांता ताई खोत, सुकन्या जाधव, घर हक्क संघर्ष समिती संघटक उमेश खंडरे, कोंडीबा हिंगोले, उल्हास नेरकर, व दिघा ते बेलापूर आणि पनवेल परिसरातील सर्व वस्ती लीडर आणि रहिवासी मोठाया संख्येने सहभागी झाले होते सर्वांच्या एक जुटिने व मेहनतीने कालची घर हक्क विकास परिषद २०२४ यशस्वीरीत्या पार पडली त्या बद्दल आलेल्या सर्वांचे मी घर हक्क संघर्ष समितीच्या वरीने सर्वांचे मनापासून आभार व्यक्त

प्रसूतीनंतर नेहा धुपियाने केले २३
किलो वजन कमी! प्रसूतीनंतर

सुरक्षितपणे वजन कसे कमी करायचे?

बालोवूडमध्याल अभिनत्री त्याच्या फिटन्सबाबत खूप सतर्क असतात. नियमित व्यायाम व पोषक आहार याकडे त्या नेहमी लक्ष देतात. प्रसूतीनंतर महिलांचे वजन वाढते; पण या अभिनेत्री प्रसूतीनंतर खूप लवकर वजन कमी करतात. अभिनेत्री नेहा धुपियाने एका मुलाखतीत प्रसूतीनंतर वजन वाढल्यानंतरचा तिचा अनुभव सांगितला. पहिल्या मुलीला जन्म दिल्यानंतर तिचे १७ किलो वजन वाढले होते; पण कोरोनाच्या काळात घरचा अतिरिक्त कॅलरीज नसलेला आहार घेतल्यामुळे सुरुवातीला तिला वजन कमी करणे सोपे गेले. मात्र, दुसऱ्या प्रसूतीनंतर म्हणजेच मुलाच्या जन्मानंतर तिचे वजन २३ किलोने वाढले होते. तेव्हा नेहाने आरोग्याकडे लक्ष दिले आणि वजन कमी केले. धुपियाने हिंदुस्थान टाइम्सला दिलेल्या एका मुलाखतीत सांगितले, वजन कमी करताना विशेषत: जेव्हा तुमच्यावर सामाजिक दबाव असतो, तेव्हा स्वतःबरोबर नम्र राहणे गरजेचे आहे. तिने नुकतेच प्रसूतीनंतर वजन कमी केले आणि आता ती पुन्हा फिट दिसतेय. प्रसूतीनंतर सुरक्षितपणे वजन कसे कमी करायचे याविष्यी दी इंडियन एक्सप्रेसने चंदिगढच्या कलाउडनाइन ग्रुप ऑफ हास्पिटल येथील स्त्रीरोग विभागाच्या सहायक संचालिका डॉ. रितंभरा भळा यांच्या हवाल्याने सविस्तर माहिती दिली आहे.डॉ. भळा वजन कमी करण्यापूर्वी आरोग्य तज्ज्ञाचा सळ्या घेण्याची शिफारस करतात. त्यांच्या मते, तुमचे डॉक्टर तुमच्या आरोग्याविषयी नीट माहिती देऊ शकतात आणि तातांना पार्ट्टर्नच करू शकतात.

